

„Egy hét, ami rólunk szól”

A Községek Hete Bakonybélben

Bakonybél nemcsak az teszi különlegesen vonzó, élhető helyé, hogy kivételesen szép természeti környezet övezi a falut, nagyon vendégszeretőek és szívélyesek az emberek, hanem az is, hogy érezni, milyen igényes szakmaisággal, erős közösségi összefogással dolgoznak a település fejlesztéséért. Ebben a munkában kiemelkedő szerepet játszik Felföldi Andrea, a település önkormányzatának kulturális szervező munkatársa. Vele beszélgettünk a Községek Hete sikeres bakonybéli programjai kapcsán.

Baloghné Uracs Marianna: Gyakran találkozom veled különböző szakmai programokon, ahol úgy tűnik nekem, mindent tudsz a településről és a környezetéről. Mesélnél egy kicsit a településről és, hogy te hogy kapcsolódsz Bakonybélhez?

Felföldi Andrea: Bakonybél alig 1200 lelkes falu Veszprém megyében, a Magas-Bakony „belében”, a hegység közepén megbúvó medencében. Nincs is egyebe, mint a gyönyörű táj, az erdei környezet és a fa, amire évszázadok óta megélhetése és élete épül. A favágás, az

állattartás, a pásztorkodás és nem utolsósorban a faszerszámkésztés és kereskedés biztosította a családok számára a jövedelmet.

Múltja a bencés monostorhoz kötődik, immáron ezer éve – 2018-ban fogjuk ünnepelni a rend bakonybéli megtelepedésének millenniumát. A rendnek és az általuk képviselt keresztény szellemiségnek köszönhetjük hagyományaink számos elemét, szentjeinket: Güntert, Gellértet, Mauríciust; és műemlékeinket: a templomot,

a monostort, a Szent-kút kápolnát. Én „gyütt-maradt” vagyok itt, több mint húsz éve költöztünk ide a fővárosból a férjemmel. Bakonybél így nekem mást ad, mint az itt születetteknek – nekem választott életterem, és hálás vagyok érte, hogy befogadtak.

Amikor rácsodálkozhatunk arra, ami körülvesz

B. U. M.: *Miért csatlakoztatok a Községek Hete felhívásához?*

F. A.: Amikor elolvastam a Községek Hete szólv felhívást, nem egy csoport, hanem a faluközösség jutott eszembe. A „hétről” pedig a hét minden napja. Egy hét, ami rólunk, a faluról, a lakóiról, az értékeiről szól, amit magunknak, a magunk örömeire és büszkeségére szervezünk. Egy szokványos munkahét, amit ünnepként élhetünk meg, mert azzá tesszük magunknak. Amikor rácsodálkozhatunk arra, ami körülvesz, ami a miénk, és észre sem vesszük, mekkora kincs, mert számunkra megszokott és természetes.

Azt gondolom, minden településnek megvannak a maguk értékei, csak meg kell fogalmazni, számba kell venni, hangsúlyozni és válogatni, aztán fölhívni rá a figyelmet. Megkeresni az együttműködő partnereket, elmondani, hogy mit akarunk miért és hogyan, felkérni őket, időpontokat egyeztetni. Ez történt Bakonybélben is, aztán jöhetett az apró munka, a feltételek megteremtése, a szervezés, a plakátolás és a többi. Volt még egy fontos szempont: ne kerüljön sokba (lehetőleg semmibe), mert a felhívás konkrét anyagi támogatást nem tudott adni, ők magát az összefogást és az egész rendezvény kommunikációját biztosították.

B. U. M.: *Milyen értékeket tudtatok ebben a programsorozatban megmutatni?*

F. A.: Elsődleges érték az, amit a falu hozott létre magának: a kul-

turális egyesület, a tájház, a könyvtár, a közadakozásból kialakított magnólia-liget, a nyugdíjas klub, a kórus, a sportkörök és más helyi kezdeményezések. Vannak értékek, amiket készen kaptunk, mint a SZOT üdülőből lett Bakony Hotel, a Bakonyi Erdők Háza, a Pannon Csillagda, de a falu életének részévé váltak. Érték a természet, ami körülvesz, a család, az utcabeliek közössége. Ebből indultunk ki és ebből kerekítettünk programot.

Minden programnak lett valamilyen folytatása

B. U. M.: *Milyen programokra került sor, és kikkel tudtatok együttműködni, mesélnél erről?*

F. A.: Minden megkeresett partner azonnal vállalta a közreműködést, senkit nem kellett győz-

ködni. Sőt az is kiderült, hogy többükben megfogalmazódott az igény, hogy közelítsen a faluhoz, csak nem találta eddig a módját. A Bakony Hotel vezetője például a hajdani üdülő dolgozóitól remélt történeteket, fotókat saját történetének feldolgozásához. Azt is szeretne volna elérni, hogy a lakosság

ne „idegen testként” tekintsen erre a vállalkozásra, hanem merjenek az emberek bemenni, körülnézni, részt venni az általuk szervezett programokon, vagy csak ebédelni az étteremben. A Szent Mauríciusz Kórus szívesen bemutatta volna, hogy nemcsak egyházi kórusként, hanem igazi közösségként tartoznak össze, akik szívesen látják a nem vallási kötődésű falubelieket is kórustagként. A Községek Héttével létrejött a kontaktus. S ami még érdekesebb, hogy szinte minden programnak lett valamilyen folytatása.

A könyvtár által szervezett dokumentumfilm klub (Kinedok) nézőközönsége például azóta megduplázódott. Az *Emlék-Érték-Mentő* program alkalmával felajánlott tárgyakból később, a Múzeumok éjszakáján megnyitottuk az 1950-es, 60-as évek konyhájának, falvédőinek, kézimunkáinak kiállítását a Tájházban. A magnólia-liget avatásának ötletéből született, hogy ezen a közösség által létrehozott területen állítsunk emléket a falujeles polgárainak, elsőként a falualapítónak és a három díszpolgárnak.

Nekem szívügyem az erdő. Csodaként élek meg minden madárda-

los reggelt, személyes ajándékként minden útmentén növő virágot, áldásnak érzek minden erdőben töltött órát. Aki ebbe a környezetbe született bele, máshogy van ezzel, neki munkahelye az erdő, hétköznapi módon vagy érdektelenül él ebben a varázslatos környezetben. Ezért körvonalazódott bennem a „Szomszédom a természet” program. Olyan túrára akartam volna elcsábítani a családokat, ahol le lehet guggolni a hangyaboly mellé, rácsodálkozni a moha sokféleségére, elhasalni a tavaszi réten, élvezni a barlang hűvösét, közben csöpögtetni a rengeteg izgalmas történetet, amiről a természet mesél. Tanulni egyszerű játékokat, amit az

erdő kínál és a családi együttlét örömeivel fűszerezni. Azért a feltételes mód, mert ezt a szombatot elmosta az eső. Hárman indultunk tántoríthatatlanul esőkabátban útnak, s egyik társunkat, aki itt töltötte egész életét, olyan vidékre vezettük, ahol még sosem járt. Az erdő az áprilisi fagyos hó okozta sebeit mutatta. Ez a túratárs később összetaborozta családját és néhány ismerőst, visszatért a forráshoz, és együtt megszabadították a kutat a letört fáktól, ágaktól.

A természet megismerésének része volt az a beszélgetés is, amit az Erdők Házában tartott a természetvédelmi örünk a Bakony különleges értékeiről, a természetvédelem ma elfogadott elveiről, a vadászat szükségességéről. A meglepően nagyszámú közönség érdeklődése bizonyította, hogy aktuális témára tapintottunk rá.

Partnereink megérdemlik, hogy felsoroljuk őket: Bakonybél Önkormányzatán kívül támogatónk volt a Guzmics Izidor Kulturális és Idegenforgalmi Egyesület, a Borostyán Nyugdíjas klub, a bakonybéli virágosítók közössége, a községi könyvtár, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park – Bakonyi Erdők Háza, a Pannon Csillagda, a Bakony Hotel, a Szent Mauríciusz Kórus, a Szent

Mauríciusz Monostor. Továbbá számos magánszemély, akik kézműves foglalkozással, emléktábla-készítéssel, faültetéssel, szállítással, fűnyírással, süteménysütéssel, ezer apró munkával segítettek.

Érték és élmény

B. U. M.: Nagyon gazdag volt a programkínálat.

F. A.: A Községek Hete programsorozatban hét nap alatt tíz rendezvényt bonyolítottunk le. Kérdés lehet, nem volt-e túl sok, túl tömény. Azt gondolom, sokféleségében – aki akarta – megtalálta azt, ami számára érdekes volt. Mennyire formálta a faluközösséget? Aki csak elolvasta a programot, elgondolkodhatott az őt körülvevő értékekről. Aki pedig részt vett benne, értéket és élményt kapott.

B. U. M.: Nálatok mindig történik valami a településen: közösségi alkalmak, rendezvények. *Kapunk hírt róla újságotokból, a Bakonybéli Hírmondóból is, amely rendszeresen tudósít a helyi eseményekről. Az is látszik, hogy mennyire tudatosan építitek fel ezek tartalmát, segítve a helyi értékek bemutatását és a turisztikai kínálat gazdagítását. Ezzel hozzájárultok a helyi gazdaságfejlesztéshez is.*

F. A.: Évente átlagosan 20-25 eseményünk van. Bakonybélben a megélhetés alapját az idegenforgalom adja. Az utóbbi két évtized bebizonyította, hogy a vendéget nem elég idehívni, de itt is kell tartani, sőt visszavárni. Ebből él a család, a vendéglő, ettől bőségesebb a választék a boltban, az idegenforgalmi adóból jut pénz az útfelújításra, településszépítésre, új munkahely teremtésére. A vendég érdekében

fel kell tárni és be kell mutatni a környezetben, a településben és az itt lakókban rejlő értékeket, és be kell fektetni a rendezvényekbe, amik egyben a lakosságot is szolgálják. Ezt a szemléletet elsőként a Guzmics Izidor Kulturális és Idegenforgalmi Egyesület vállalta fel, majd vele együttműködve az önkormányzat is, „a faluért, a közösségért, a vendégekért”.

Színvonalat azonban csak szakértelemmel és jó szervezéssel lehet biztosítani. Hadd mondjak erre egy példát, ami egyébként a Községek Hetének is része volt.

Közösségi összefogással

Bakonybél belterületi árvízvédelmi munkálatai nyomán, a patakmeder és a főút között létrejött egy szélesebb plató. Nem akartuk,

hogy a gaz uralja a faluba vezető utat és, hogy ilyen legyen az első benyomás. A fásítás a faluvégen lakók ötlete volt, és a Guzmics Egyesület elnöke javasolta, hogy ültessünk oda magnólia fákat, amik virágpompával fogadják az érkezőt, amikor az erdő még nem borult lombba. A helyi újságban hirdettük az ötletet, adományozásra buzdítva az itt élőket. 500-2000 forintos lakossági hozzájárulásból, valamint az önkormányzat és a kulturális egyesület kiegészítő támogatásából tavaly ősszel 18 fát ültettünk el a helyiek segítségével. Igazi közösségi megmozdulás volt. Az erdészet ígért farönk asztalt és padokat, így a ligetből jól haladtunk a pihenőpark gondolata felé. Innen már csak egy lépés volt az ötlet: ha ezt a közösség teremtette a maga örömeire, legyen a közösségért cselekvő hajdani „nagyok” és a díszpolgárok emlékkertje. Felajánlásból szereztünk tájba illő sziklákat, amelyeken az emléktáblákat el tudtuk helyezni. A Közösségek Hetének ünnepélyes záróakkordja-

ként avattuk fel és adtuk át a ligetet a lakosságnak azzal, hogy szeretnénk apránként mind a fákat, mind az emléktáblák sorát bővíteni, séntányt kialakítani, a Bakonyban őshonos növényekkel virágos kertet teremteni. Azóta újabb felajánlások és adományok érkeztek. Ehhez a megmozduláshoz kellett egy ember, akiben a falubeliek megbíztak,

aki összegyűjtötte a felajánlásokat, aki kapcsolat volt az önkormányzat, az egyesület és a lakosság között – nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy ez a szerep nekem jutott.

Másik hasonló esetet is mondhatok. Úgy 40-50 évvel ezelőtt volt a falunak egy igazi „szívvel-lélelkel” szolgáló körzeti orvosa. Éjjel-nappal a betegek rendelkezésére állt, felesége színjátszó kört működtetett, mindenki szerette és tisztelte őket. Sírjukat „megdolgozta” az idő, a friss virágok ellenére is elhanyagoltnak tűnt. Többen is megkerestek, hogy a *liget*-hez hasonlóan, nem lehetne-e közadakozásból felújítani. Megszerveztük, mára együtt van az a pénz, amiből a renoválást elkezdhetjük, a hiányzó részt az önkormányzat hozzáteszi. Úgy gondolom, mindkettő jó példa a közösségi összefogás szervezésére.

Úgy vélem, a Közösségek Hete program sikerének – és remélhetőleg folytatásának is – a sokéves, jól szervezett együttműködés, összefogás a titka, amelynek nagy örömmre én is segítője lehetek.

FELFÖLDI ANDREA a Kossuth Lajos Tudományegyetem történelem-népművelés szakán végzett, majd Szombathelyen, a Megyei Művelődési Központban kezdte meg szakmai pályafutását. Csaknem húsz évig a Budapesti Történeti Múzeum közművelődési osztályán dolgozott, majd 1996-ban költözött Bakonybélbe. Nagy vágya volt a tájház felújítása és újranyitása, ami 2002-ben sokak összefogásával sikerült is. Könyvtárosként ismerte meg a falu lakosságát, és a Guzmics Izidor Kulturális és Idegenforgalmi Egyesület munkáját segítette. Négy éve vesz részt a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban. 2014 óta Bakonybél Önkormányzata képviselő-testületének tagja.

BALOGHNÉ URACS MARIANNA 30 éve dolgozik a közművelődésben, ebből 24 évet Pápán, a Jókai Mór Művelődési Központban töltött művelődésszervezőként, szakmai csoportvezetőként, majd igazgatóként. Szakmai munkája során legszívesebben színházi előadások szervezésével, a színházi nevelés és a drámapedagógia lehetőségeivel foglalkozott. Részt vett a Pápai járás szervezeteit összefogó Civil Háló Szövetség, valamint egy civil információs iroda létrehozásában és működtetésében, pályázatok elkészítésében és megvalósításában. Jelenleg a Pápai Művelődéstörténeti Társaság elnökeként is tevékenykedik, segítve a járás településeinek értéktartását, értékalapú együttműködéseit. 2015 januárjától a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Irodájában dolgozott területi koordinátorként, majd 2017 januárja óta az NMI Művelődési Intézet Nkft. Észak-Dunántúli Központ vezetője.